

Andersson
*
174 de ani de la naștere

A N D R E E S C U

Ediția a II-a adăugită

TIPO MOLDOVA

Pe supracopertă:

I. IARNA LA BARBIZON (fragment) și STEJARUL (fragment)

IV. Andreescu pictat de Grigorescu în padurea Fontainebleau, în 1880 și

text critic de Jaques Lassagne

Pe coperta interioară:

CRÎNGUL DESFRUNZIT (detaliu)

Omagiul Buzăului - pentru Ion Andreescu

Este o datorie de onoare pentru buzoiinii de azi, să-l omagieze pe Ion Andreescu, pictorul care ne-a lăsat prin operele sale, cel mai pictat loc din țară – ținutul Buzăului!

Omagiul nostru se concretizează și în acest album artistic unic, dar și considerarea marelui artist, printre cele mai mari 12 personalități buzoiene din toate timpurile, care au trăit sau au creat aici.

Cele 12 personalități vor fi elogiare în cadrul unui grup statuar ce va fi dezvelit în Parcul Crâng.

În 1879, Primăria Orașului Buzău, Prefectura Județului Buzău, precum și oamenii de afaceri buzoieni Iancu Marghiloman (tatăl viitorului Prim-ministru Alexandru Marghiloman) și Grigore Constantinescu Monteoru au sprijinit cu burse, studiile la Paris, ale profesorului de caligrafie și desen liniar de la Gimnaziul Comunal „Tudor Vladimirescu” (actualul Colegiu Național „Bogdan Petriceicu Hasdeu”) și de la Seminarul Teologic din Buzău (actualul Seminar Teologic Ortodox „Chesarie Episcopul”), Ion Andreescu, care avea să devină unul din cei mai mari pictori români.

Omagierea marelui pictor înseamnă omagierea marilor valori românești, ce-au lăsat urme adânci pe aceste locuri și care ne vor da pentru totdeauna mai multă încredere și mândrie că suntem români.

Constantin Toma
Primarul Municipiului Buzău

Macheta:

RADU BOGDAN

în colaborare cu

VICTORIA POPESCU-BASARAB

RADU BOGDAN

ANDREESCU

ARTISTUL ÎN EPOCĂ

Cuvânt înainte

Fiecare carte își are destinul său. Cartea de față, una dintre cele mai consistente apărute vreodată în istoriografia de artă din România, stă sub semnul unei îndelungi elaborări. Primul volum al Monografiei Ion Andreescu scrisă de Radu Bogdan, poartă titlul *Artistul în epocă* și a apărut la Editura Meridiane, în 1969. Cel de-al doilea volum, *Posteritatea critică*, a apărut la aceeași prestigioasă editură, în 1982. Într-un format masiv, în condiții grafice de cea mai înaltă calitate la vremea respectivă, prima ediție a monografiei Ion Andreescu s-a epuizat rapid. Sunt ani buni de când nu mai este de găsit nici în anticariate. Retipărirea acestei cărți se impunea, iar Fundația Radu Bogdan a făcut câteva demersuri, care, însă, nu au avut sorti de izbândă. Cea mai recentă încercare datează de la finalul anului 2023, când stabilisem coordonatele pentru o ediție prescurtată, într-un format mai accesibil. Când cea căreia îi datorăm cele mai frumoase cărți de artă apărute, în ultimii ani, la Monitorul Oficial a urmat un alt drum, proiectul reeditării acestei prețioase monografii părea cu totul abandonat. Dator ez profesorului Petru Lucaci legătura cu Tipo Moldova, care și-a asumat ambițiosul demers de reeditare a celor două volume în condițiile grafice originale. Cunoșteam, de la Radu Bogdan, cât de laborioasă a fost apariția primului volum, cel care conține și 256 de imagini de cea mai bună calitate. Într-o vreme în care nu exista tipar digital, Radu Bogdan își rescria textele pentru ca numărul de semne să se încadreze exact sub imaginea descrisă sau, după caz, mergea cu tipograful în muzeu, ca să îi arate culorile reale ale lucrărilor. Meritele grafice ale monumentalei monografii au fost recunoscute, de altfel, prin medalia de aur, pe care primul volum a primit-o, la Expoziția internațională de artă a cărții – IBA Leipzig, în 1971. Iată de ce mi se pare foarte important ca tot ceea ce ține de forme grafică să reproducă întocmai prima ediție și sper ca, în condițiile tehnice actuale, acest lucru să fie posibil.

În ceea ce privește conținutul, monografia Ion Andreescu scrisă de Radu Bogdan este o lucrare fundamentală. Ion Andreescu, cel despre care Nicolae Grigorescu spunea că, dacă ar fi trăit, ar fi devenit, negreșit, marele nostru pictor național, a beneficiat de o cercetare de nivel internațional. Tânăr fiind, Radu Bogdan și-a ales acest artist din motive pragmatice: trăind doar 32 de ani, Ion Andreescu a avut o operă restrânsă. Așa numita metodă a pământului pârjolit (prin care Radu Bogdan își propunea să nu lase necercetat nimic din ceea ce a avut legătură cu Andreescu), era menită să genereze o perspectivă exhaustivă asupra marelui artist. Miile de fișe, prezente în arhiva Fundației Radu Bogdan, dau mărturie despre acest efort de cercetare,

întins pe mai bine de jumătate de secol, pentru care marele nostru istoric și critic de artă nu a precupețit nimic. Dacă volumul I este dedicat vieții și operei lui Ion Andreescu, volumul al doilea se ocupă de posteritatea sa critică, de receptarea artistului în epocă, dar mai ales de percepția criticii de artă, după ce Andreescu s-a stins. Astfel, istoria receptării lui Andreescu se suprapune, în viziunea lui Radu Bogdan, cu istoria criticii de artă din România. Discursurile s-au coagulat treptat, conștiința critică s-a dezvoltat, figuri importante ale istoriei artei românești au dat texte esențiale, astfel încât cercetătorii din generațiile mai tinere să aibă pe ce să-și fundamenteze propriile demersuri de cercetare.

În anul 2001, la sfârșitul studenției, i-am scris lui Radu Bogdan o scrisoare, în care îl rugam să mă ia ucenic, așa cum, odinioară, marii maeștri își luau câte un ajutor în atelier, ca să le spele pensulele. Am primit un telefon, la care o voce puternică și aspră mi-a spus: „Stimată doamnă, nu vă cunosc, însă ard de nerăbdare să vă întâlnesc, pentru că de 50 de ani aștept această scrisoare”. Așa a început aventura transformării mele, dintr-o studentă timidă, într-un istoric de artă. Am avut șansa de a petrece un deceniu în proximitatea marelui Radu Bogdan. Astfel, de ziua mea, în 2003, am primit în dar primul volum din monografia Ion Andreescu, ce poartă această prețioasă dedicație: *Mădălinei Gheorghe, de ziua ei, cu toată încrederea și prețuirea, această carte în care m-am străduit să răspund – mai ales în note și referințe – întrebărilor pe care mi le puneam în anii studenției, fără să capăt, de la catedră, vreun răspuns. București, 15 iulie 2003.* Un an mai târziu, primeam volumul al doilea, cu o dedicație ce incumbă o mare responsabilitate: *Mădălinei Gheorghe, de ziua ei, în plină tinerețe, această carte pe care am convingerea că va fi prima în măsură să o citească, întru realizarea propriei sale izbânzi. Capitolul ultim este totodată un mesaj testamentar, prin care îi încredințez posteritatea mea (dacă va fi să am vreuna). Cu speranța că va avea puterea, sănătatea, răgazul și va ști să mă continue. București, 15 iulie 2004.*

Au trecut, de atunci, 20 de ani, timp în care aș fi vrut să pot face mai multe pentru memoria marelui Radu Bogdan. Am acum certitudinea că reeditarea monografiei Andreescu l-ar fi bucurat pe Radu Bogdan în cel mai înalt grad. Este, în același timp, o confirmare a faptului că posteritatea sa este una relevantă și că tinerii vor găsi încă multe lucruri importante în scrierile sale, pe care să le ducă, la rândul lor, mai departe. Mesajul meu pentru toți cei care vor deschide aceste două volume este unul simplu: fiți iscoditori și căutați-vă mentori, între cei mai buni din domeniul pe care vreți să-l aprofundați. Labor omnia vincit improbus.

Adresez mulțumiri din partea Fundației Radu Bogdan tuturor celor ce au făcut posibilă această reeditare.

Mădălina Mirea, București, aprilie, 2024